

2.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

OKTATÓANYAG

**Aknák a választási
rendszerben
– külföldön és itthon**

www.tisztaszavazas.hu

Diszkrimináció külföldi és külföldi között, halottak a névjegyzéken, eltérített nemzetiségi mandátumok

Sok anomália feszíti a magyar választási rendszert; közülük az egyik legismertebb, hogy sok külföldön élő magyar állampolgár szavazhat levélben, másoknak pedig nincs más választásuk, mint befáradni valamelyik külképviseletre, és ott szavazni. A levélszavazás jó pár problémát felvet, közülük is a legsúlyosabb, hogy akár halottak ezrei is szerepelhetnek a levélben szavazók névjegyzékén. A nemzetiségi képviselő megteremtése pedig akár nemes célt is szolgálhatott volna, mégis a választás megcsúfolása lett belőle.

1. A levélszavazás anomáliái

A levélszavazás egy olyan szavazási mód, amely lehetővé teszi a választópolgárok számára, hogy postai úton adják le szavazatukat, anélkül, hogy személyesen megjelenjenek egy szavazóhelyiségben. Magyarországon ezt a lehetőséget a külföldön élő, magyarországi **laccímmel nem rendelkező** állampolgárok vehetik igénybe.

A levélcsomag hosszú ideig a választópolgár birtokában van, ezért sérülhet a választási titkossága és önkéntessége. Ez azt jelenti, hogy senki nem tudja ellenőrizni, hogy a kipoztázott szavazólapok százezreit tényleg a címzett töltötte-e ki, és nem valamely rokona, szomszédja, esetleg egy pártnak az aktivistája. Kétségtelen, ezt a kockázatot minden olyan ország vállalja, amely alkalmazza a levélszavazást, ez tehát nem magyar sajátosság.

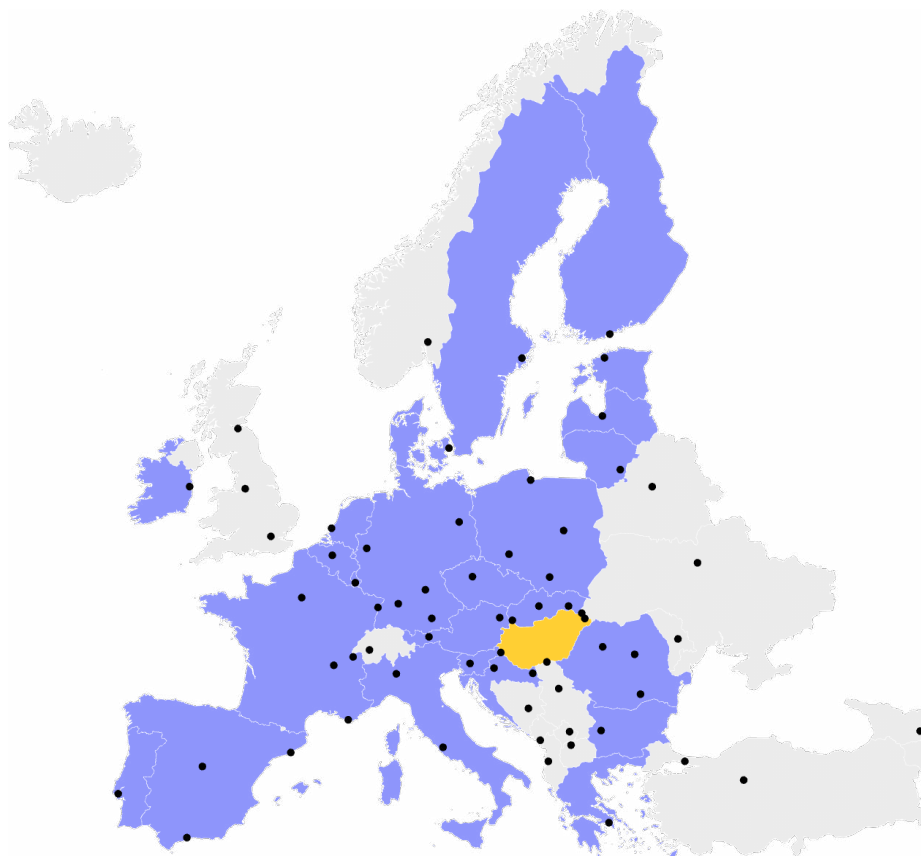
Az már annál inkább, hogy **halottak is szerepelnek a névjegyzéken.** Magyarországon 1990 óta akkurátusan vezetik a névjegyzéket, minden okunk megvan bízni a nyilvántartásokban. A külföldön élő, magyarországi laccímmel sosem rendelkező állampolgárok elhalálozásáról azonban nem értesül, nem értesülhet a magyar állam. Mivel egy regisztráció legalább tíz évig aktív, az ez idő alatt elhunytak értesítési címére **a Nemzeti Választási Iroda kérdés nélkül kiküldi a szavazólapot, minden egyes választás és népszavazás előtt.**

Az elhunytak címére kiküldött levélcsomagok sorsáról csak az tud, aki visszaél velük, miközben a halottak száma az ezres, talán a tízezres nagyságrendet is elérhette már. Ez az anomália abszolút magyar sajátosság. Volna rá ugyanis egyszerű megoldás, hogy senki

ne élhessen vissza elhunytak nevére kipostázott szavazólapokkal. A törvénynek úgy kellene rendelkeznie, hogy minden egyes választás és népszavazás előtt meg kell erősítenie a regisztrációt, így elkerülhető lenne, hogy évekkal korábban elhunytak is szerepeljenek a névjegyzéken. A törvényalkotó azonban mindeddig nem volt hajlandó ezt meglépni. **A levélben szavazók névjegyzékére regisztráltak száma 2025 októberében 440 ezernél jár.**

2. A külföldről szavazó magyarok diszkriminációja magyarországi lakcím alapján

Vannak külföldön élő magyar állampolgárok, akik szavazhatnak levélben, és vannak, akiknek nincs más választásuk, mint befáradni valamelyik külképviseletre, és ott voksolni. **A törvény az alapján diszkriminál**, hogy kinek van magyarországi lakcíme, és kinek nincs.

Szerzői jogok: Euronews / Forrás: Nemzeti Választási Iroda

A jellemzően Nyugat-Európában dolgozó, tanuló magyarok többsége rendelkezik magyarországi lakcímmel, így nekik, ha élni kívánnak választójogukkal, gyakran több órát kell utazniuk, hogy szavazni tudjanak egy külképviseleten. Nem véletlen, hogy a legtöbben ezt a hajcihőt nem vállalják, így végül nem is élnek választójogukkal.

Ezzel szemben azok a magyarok, **akiknek nincs magyarországi lakcímük** (döntő többségükben ők a környező országokban élő külhoni magyarok), **levélben szavazhatnak**, ami sokkal kényelmesebb megoldás.

Ez egy nagyon nem fair **megkülönböztetés** külföldön élő magyar és külföldön élő magyar között.

3. Voksturizmus

Fiktív lakcímmel a szavazat duplán számít! A **voksturizmus** lehet belföldi és határokon átívelő egyaránt. Utóbbi esetben a fő motiváció, hogy a külhoni magyar állampolgár ne csak pártlistára szavazhasson (levélben), hanem egyéni kerületi jelöltre is (személyesen); ezért létesítenek számára fiktív lakcímet Magyarországon. Főleg, de nem kizárólag az északkeleti határmenti régiókban tűnt fel, hogy az ukrán határ felől szállítják a voksturistákat. A belföldi voksturizmus pedig „csak” a **szavazatoptimalizálást célozza**, tehát azt, hogy olyan kerületekbe jelentkez(tet)nek át választópolgárok(at), ahol a várakozások szerint **szorosabb eredmény várható**.

Előfordult, hogy a rendőrség feltárta és büntetőbíróság is szankcionálta a fiktívlakcím-létesítésre épülő választási csalást – de ezek az esetek csak a szabályt erősítő kivételt jelentették. (Legutóbbi eset Magyarföldön történt: https://nepszava.hu/3294571_lakcim-mek-bejelent-es-tomegek-magyarfold-idokozi-onkormanyzati-valasztas-polgarmester-jeloltek-megismetelt-valasztasok)

4. Nemzetiségi mandátum

Ez az egyik legkevésbé közismert, de annál **aggasztóbb anomália a választási rendszerben**.

A látszat szerint megteremtik a magyarországi nemzetiségeknek a kedvezményes mandátumszerzési lehetőségét, valójában erre a 13 nemzetiség közül 11-nek matematikai esélye sincs. Már önmagában ebből látszik, hogy a törvényalkotót nem a nemzetiségi képviselő megteremtésének nemes célja vezérelte.

A német és a roma nemzetiségnek összejöhet a kedvezményes mandátum, de itt további két probléma merül fel. Az első, hogy **valójában nem demokratikus választás eredménye**, hogy ki szerez mandátumot. Azért nem, mert az országos nemzetiségi önkormányzatnak van kizárólagos joga a listaállításra, semmilyen más nemzetiségi szervezetnek, mozgalomnak nincs ehhez joga.

Mi ennek az eredménye? Az, hogy a nemzetiségi identitással is rendelkező magyar állampolgárok - az egyéni kerületi szavazólap mellett - egy olyan szavazólapot kapnak, amelyen egyetlen lista és egyetlen karika van; legfeljebb annyit dönthetnek el, hogy abba a karikába behúzzák-e az X-et vagy sem. Ez már önmagában a választás megcsúfolása.

De még ennél is nagyobb baj, hogy **kódolt a visszaélés** a rendszerben.

Ha egy politikai erő **képes befolyásolni** az adott nemzetiségi önkormányzatot abban, hogy kit állítson a lista élére, **foglyul ejtheti a nemzetiségi mandátumot**.

A roma nemzetiség eddig sosem került a mandátumszerzés közelébe, de a német nemzetiség színeiben 2018-ban és 2022-ben is kedvezményes mandátumot szerzett Ritter Imre korábban fideszes önkormányzati képviselő és polgármesterjelölt is volt, nem mellesleg a két ciklusa során minden lényeges kérdésben együtt szavazott a kormányoldalal.

Nem alaptalan feltételezés tehát az, hogy a nemzetiségi mandátumszerzés megteremtésével a Fidesz valójában arról gondoskodott, hogy neki legyen lehetősége „olcsóbb” mandátumot szerezni.

Egyelőre nem egyértelmű, hogy 2026-ban ambicionálni fogja-e a Fidesz akár a német, akár a roma mandátum megszerzését. Abból következtethetünk majd a tényleges szándéokra, hogy hányan szerepelnek majd a választás közeledtével a nemzetiségi névjegyzékeken. Egy kedvezményes mandátumhoz ugyanis 22-24 ezer szavazat kellett eddig.

Lehet, hogy 2026-ban 25-26 ezerre is felkúszik ez a kvóta, de annál biztosan nem magasabbra. Ha ennél az értéknél pár ezerrel többen szerepelnek majd akár a roma, akár a német nemzetiségi névjegyzéken, 2026-ban is születhetnek kedvezményes mandátumok.

AHONNAN MÉG TÁJÉKOZÓDHATSZ:

Political Capital: A nemzetiségi névjegyzékekre regisztrált választópolgárok:

politicalcapital.hu/hireink.php?article_read=1&article_id=3557

Political Capital: A levélben szavazók névjegyzékére regisztrált választópolgárok:

politicalcapital.hu/hireink.php?article_read=1&article_id=3537

Készült az Európai Unió társfinanszírozásában.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

**Senki nem
mondhatja meg,
hogy kire szavazz!**

**A szavazásra
kényszerítés, zsarolás
vagy szavazatvásárlás
bűncselekmény!**

www.tisztaszavazas.hu